

Aanwezig namens Voortouwnemer: Wim Hazenberg (Provincie Limburg)
Aanwezig namens Terreinbeheerder: Michel Nieuwelink, Jan van de Ligt en Karel Küsters
(allen Staatsbosbeheer)
Overige aanwezigen:
Datum bezoek: 27 augustus 2019

Doel

Doel van het veldbezoek aan het N2000-gebied Maasduinen is om eventuele veranderingen in de habitattypen te registreren. Dit om bij niet in het beheerplan voorziene ontwikkelingen tijdig te kunnen oordelen of bijsturing nodig is. Tijdens het veldbezoek is alleen naar visueel waarneembare aspecten gekeken, met name naar de toestand van de vegetatie. Het veldbezoek is een aanvulling op de overige monitoringsystematiek.

Vorbereiding

SBB heeft een 4 tal mogelijk te bezoeken locaties vooraf aan het veldbezoek voorgelegd aan de Provincie. In de voorbespreking voorafgaand aan het veldbezoek is besloten om alle vier de locaties te bezoeken.

De beheerder spreekt zijn zorg uit over de aanhoudende droogte voor de tweede op een volgende jaar. De droge heide verbrand en sterft af waardoor er open plekken ontstaan waar grove den zich kan vestigen. Het waterpeil in de vennen staat laag, sommige staan bijna droog of zelfs helemaal droog. De beheerder gaf aan dat droogte in deze mate de afgelopen 40 jaar niet eerder is voor gekomen. Door de droogte neemt de oxidatie toe wat de verdroging versterkt. Het is onzeker welke gevolgen dit heeft voor de habitattypen.

Bijlage: Kaart met de locaties die zijn bezocht.

Bevindingen

Vanwege tijdgebrek is het geplande bezoek aan de vierde locatie afgefallen.

1. Esven, habitatype zwakgebufferde ven (H3130)

Het Esven staat droog (foto 1). Op de bodem is opslag te zien van berk, wilg, grove den en een enkele eik. De oever van het Esven is volledig dichtgegroeid met vooral grove den en berk. De maatregelen die gepland staan voor 2019 zijn besproken. De oever wordt vrijgemaakt van opslag.

Foto 1. Het Esven. Het veenmos verdroogt, opslag op de bodem en op de oever vooral grove den.

Heideverbinding Esven-Zevenboomsven : habitatype droge heiden (H4030)

Deze heideverbinding is ca 7 jaar geleden gerealiseerd. Waarschijnlijk is 7 jaar geleden te voorzichtig gewerkt waardoor nu de verbindingzone is dichtgegroeid (Foto 2). In het komende winterseizoen zal de heideverbinding worden hersteld. Gebruik wordt gemaakt van de halfverharde weg waarlangs de verbinding loopt. Door ook aan beide kanten van de langs de weg bomen te kappen kan er meer licht vallen in de verbindingzone.

Foto 2. De dichtgegroeide heideverbinding tussen het Esven en Zevenboomsven.

2. Heideterrein rivierduin: habitatype droge heiden (H4030)

Afgelopen winterseizoen is op deze locatie (22 ha) opslag verwijderd (foto 3). Verruiging (braam, boomopslag, tankmos) is in de afgelopen jaren sterk teruggedrongen. De ontwikkeling van heidestruiken is sterk toegenomen. Er staat veel heide in bloei. Er is begrazing met kempense heideschappen en schotse hooglanders. Gesproken is over het ver-
volgbeheer waarbij het streven is om een meer geleidelijker overgang te creëren tussen de bosranden en de droge heide en meer structuur op de droge heide.

Foto 3: foto genomen vanaf de uitkijkpost op de rivierduin richting het noord-westen.

3. Het Quin: zwakgebufferde ven (H3130) vochtige heiden en (H4010A)

Het Quin bestaat uit meerdere bij elkaar gelegen vennen. Veel vennen staan bijna droog (Foto 4 en 5). De beheerder spreekt zijn zorg uit over de droogte en de gevolgen hiervan voor de beide habitatypen. Voor het komende winterseizoen zijn maatregelen gepland. De oevers worden geplagd en opslag van berk wordt verwijderd. Afhankelijk van de weersituatie zal ook een deel van de knolrus op de oever van het ven voorzichtig worden afgeschraapt. Momenteel zijn er plannen voor de inzet van een gescheperde schaapskudde. Het onderkomen van de geiten dient dan gesaneerd te worden. Het is gewenst dat de bovengrond van deze locatie geplagd wordt.

Foto 4; twee droge jaren achtereenvolgend is duidelijk zichtbaar in Het Quin.

Foto 5; een van de vennen van Het Quin. De bruinrode kleur op de oever wordt veroorzaakt door knolrus.

Conclusie

De bevindingen leiden tot het beeld dat de ontwikkeling van de stikstofgevoelige habitattypen H4030 droge heiden in het Natura 2000-gebied Maasduinen op koers ligt.

De droogte geeft onzekerheid over de ontwikkeling van de van vocht afhankelijke habitattypen H3130 zwakgebufferde ven en H4010A vochtige heiden.

In de gebiedsanalyse zijn verbetermaatregelen beschreven die de ontwikkeling van de habitattypen: H4030 droge heiden, H3130 zwakgebufferde ven en H4010A vochtige heiden zal stimuleren. Een aantal van deze maatregelen worden komend winterseizoen uitgevoerd.

De bevindingen leiden tot het beeld dat er geen verslechtering is van de kwaliteit van de habitattypen droge heiden en dat er voor dit habitattypen geen significante verstoring is opgetreden. De komende jaren zal duidelijk worden wat het effect is van de droogte op de kwaliteit van de vocht afhankelijk habitattypen.

Dit verslag is vastgesteld door:

Handtekening

Namens:

Staatsbeheer

23-9-19

Handtekening

W. Hazenbeek

Namens:

Provincie Limburg

30-09-2019

(datum)

(datum)

Bijlage: bezochte locaties Bergerbos 2019

